

مرکز مطالعات استراتژیک و منطقی
د استراتژیکو او سیمه ییزو څېړنو مرکز

تحلیل هفته

شماره: 54 (از اول جدی الی هفتم جدی 1392 ه ش)

این نشریه مجموعه تحلیل رویدادهای مهم سیاسی و اقتصادی هفته وار است که توسط مرکز مطالعات استراتژیک و منطقی تهیه و نشر می گردد تا نهادهای سیاست گذار از آن استفاده نمایند.

آنچه درین نشریه می خوانید:

1 - له امریکا او ناتو سره د امنیتی ترون وروستی ناندیری!

- په پیل کې داسې ښکارېده، چې امریکایان به د بدیل په توګه د عراق په څېر دلته هم د وتلو غوڅ دریځ ولري؛ خو ورو ورو داسې نښې رامنځ ته شوې، چې ګڼې امریکا دلته د مېشتېدلو لپاره راغلې ده، نه د ستندېدلو لپاره؛ د امریکا د بهرنیو چارو وزیر جان کیري په دې اړه بالاخره د ترون د لاسلیک لپاره، د مودی د غځولو او لا دا چې د دولت بل کوم جګپوړی چارواکی هم ترون لاسلیکولای شي، خبره وکړه.

2 – تخریب تاسیسات، نشانګر عدم تعهد در قبال افغانستان

- در چنین وضعیت مملو از بن بست، خبر تخریب تاسیسات ناتو در رسانه ها مطرح شد. این در حالیست که ناتو پس از 2014م تعد سپرده که در سه بخش با افغانستان همکاری خواهد داشت: مشاورت، همکاری و آموزش نیروهای افغان. تخریب این تاسیسات نشان می دهد که این نیروها در تلاش این اند که حتی در صورت حضور شان در این کشور، جنگ را افغانی سازند که در آن حالت

کشته و مرده هردو جانب را افغان ها تشکیل خواهند داد. تخریب این تأسیسات به ساده گی نشان می دهد که این کشورها هیچ گونه تعهدی نسبت به آینده افغانستان نخواهند داشت.

3 – انتخابات ریاست جمهوری، مشکلات، چالش ها و راه های حل

- در قانون اساسی و قانون انتخابات آنقدر کمی ها و کاستی های غیر قابل تطبیق وجود دارد که اگر خواسته باشیم بر خود عملی نماییم، شاید هیچ کاندید حق کاندیداتوری را بدست نیاورد. بطور مثال هر کاندید باید حداقل از 20 ولایت نمبر کارت حمایت کننده گان و نشان انگشت شان را ثبت جدول کاندیداتوری نماید که به اساس محاسبات کمیسیون مستقل انتخابات نیز مجموعاً 27 کاندید در مرحله اول و 11 کاندید در لست نهایی این بخش قانون را نتوانسته بر خود عملی نمایند.

له امریکا او ناټو سره د امنیتي تړون وروستی ناندري!

ډاکټر وحیدالله مصلح، د سیاسي چارو شنونکی او د سیمه ییزو او سټراتیژیکو څېړنو د مرکز مرستیال

وروسته له دې چې له امریکا سره د امنیتي تړون په اړه مشورتی لویه جرگه راوبلل شوه، داسې ویل کېدل چې د ولسمشر کرزي او د هغه د ټیم تمه دا وه، چې نوموړې جرگه به له امریکا سره د امنیتي تړون په اړه په یو لړ افغاني شرایطو ټینګار وکړي؛ خو خبره دومره سطحی او په یو طرفه تنازل مخکې ولاړه، چې بیا یې کرزی دې ته مجبور کړ، چې له امریکایانو سره چې ووهي او پر ځینو شرطونو ټینګار وکړي... د همدغو چنو په اوږدو کې حزب اسلامي افغانستان او طالبانو د اعلامیو په خپرولو سره، د کرزي دا موقف په یو ډول تائید کړ. په پیل کې داسې ښکارېده چې امریکایان به د بدیل په توګه د عراق په څېر دلتا هم د وتلو غوڅ موقف ولري؛ خو ورو ورو داسې نښې رامنځ ته شوې، چې ګڼې امریکا دلتا د مېشتېدلو لپاره راغلې ده، نه د ستنېدلو لپاره، د امریکا د بهرنیو چارو وزیر جان کیري په دې اړه بالاخره د تړون د لاسلیک لپاره، د مودې د غځولو او لا دا چې د دولت بل کوم لوړپوړی چارواکی هم تړون لاسلیکولای شي، خبره وکړه. امریکایانو د فشار او تشویق ټولې وسیلې په کار واچولې، په همدې لړ کې د عراق د بهرنیو چارو وزیر هوشیار زبیري کابل ته راغی او افغان دولت یې دې ته وهڅاوه، چې تړون لاسلیک کړي؛ نوموړي له افغان دولت سره د خپل هېواد تجربه شریکه کړه، خو دلتا بیا ځینې افغان کارپوهان په دې اند دي، چې د عراق او افغانستان حالات ډېر توپیر سره لري، هلته که په عراق کې امریکا پاتې نه شوه؛ نو د منځني ختیځ په نژدې ټولو سټراتیژیکو سیمو کې یې حضور شته دی، خو دلتا په سیمه کې له افغانستان (د اسیا زره) نه پرته، هغوی دغسې ادې بل ځای نه لري، امریکا مجبوره ده چې د افغان دولت له شرطونو سره هوکړه وکړي او دلتا پاتې شي. په دې وروستیو کې افغانستان ته د جرمني د دفاع وزیرې، او د روسیې د لوړپوړي مشر راتګ هم، په همدې تناظر کې و.

همدا راز په دې وروستیو کې ناټو او افغان دولت له ۲۰۱۴ کال وروسته، په افغانستان کې د ناټو ځواکونو د پاتې کېدلو پر څرنګوالي بحث کړی، په دې اړه د ناټو ستر ملګري استازي موریتس جوجي، د افغانستان د ملي امنیت له سلاکار رنگین دادفر سپنتا سره خبرې اترې کړې دي؛ ناټو افغان دولت ته د تړون په اړه یوه مسوده هم سپارلې ده. له دې خبرو مخکې ناټو اعلان کړی و، چې که د افغانستان او امریکا تر منځ امنیتي تړون لاسلیک نه شي؛ نو دوی به خپل ټول روزونکي او سلاکاران له

افغانستانه وباسي، ناټو دا هم ويلي وو، چې په افغانستان کې د ناټو ځواکونو د پاتې کېدلو لپاره د کابل او واشنگټن تر منځ د امنيتي تړون لاسليکېدلو ته اړتيا ده. دا چې اوس عملاً د تړون پر مسودې خبرې اترې روانې دي؛ نو له دې ښکاري، چې ناټو په دې باور لري، چې د افغانستان او امريکا تر منځ به امنيتي تړون لاسليکېږي. په عين حال کې، راسموسن بيا هم د دې تړون لاسليک، د کابل او واشنگټن تر منځ د امنيتي تړون په لاسليکېدلو پورې تړلی دی؛ دا نو هغه بل فشار دی، چې پر افغان دولت د دې په خاطر واردېږي، چې له واشنگټن سره تړون ژر لاسليک شي.

تخریب تاسیسات، نشان گر عدم تعهد در قبال افغانستان

ذاکر جلالی، تحلیلگر مسائل سیاسی

حضور نیروهای ناټو به رهبری آمریکا در طول سیزده سال در افغانستان نتوانست امنیت و صلح را درین کشور تأمین کنند. در طول این سالها، افغانستان نه تنها اینکه از دست‌درازی‌های کشورهای همسایه نجات نیافت، بلکه درگیر بازی‌های خطرناک استخباراتی بازی‌گران منطقوی و فرامنطقوی شد. این در حالی‌ست که پیمان امنیتی ای به‌نام "موافقتنامه‌ی دوجانبه امنیتی" قرار است میان افغانستان و امریکا به امضا برسد. درین موافقتنامه جانب امریکا هیچ تعهدی نسبت به تجهیز و آموزش نیروهای افغانستان و حمایت مالی از این کشور ندارد. در مقابل، امریکا نه پایگاه نظامی درین کشور خواهد داشت که می‌تواند با استفاده از آن، پایگاه‌های کشورهای منطقه و کشورهای دور و نزدیک را زیر نظر خواهد داشت. این موافقتنامه هنوز دچار انکار رئیس‌جمهور کرزی از امضای این سند است که تا این دم فشارهای بین‌المللی بر کرزی بی‌نتیجه مانده اند.

در چنین وضعیت مملو از بن‌بست، خبر تخریب تاسیسات ناټو در رسانه‌ها مطرح شد. این در حالی‌ست که ناټو پس از 2014م تعهد سپرده که در سه بخش با افغانستان همکاری خواهد داشت: مشاورت، همکاری و آموزش نیروهای افغان. تخریب این تاسیسات نشان می‌دهد که این نیروها در تلاش این اند که حتا در صورت حضور شان درین کشور جنگ را افغانی سازند که در آن وضعیت هردو جانب کشته و مرده را افغان‌ها تشکیل خواهند داد. تخریب این تاسیسات به سادگی نشان می‌دهد که این کشورها هیچ‌گونه تعهد نسبت به آینده افغانستان نخواهند داشت. اگر این کشورها واقعاً در پی بلند بردن سطح توانایی نیروهای افغان باشند، چرا این تاسیسات تخریب

می‌شوند؟ معلوم است که پس از خروج و یا هم حضور ایشان (2014) افغانستان دچار جنگ خواهد بود، چه -به گفته ایشان- جنگ در برابر مخالفین و یا هم رقابت با کشورهای همسایه. یکی از نیازهای بستن پیمان با امریکا، رقابت و نیت شوم کشورهای همسایه خوانده شده است. اگر کشورهای غربی و ناتو در رقابت‌های منطقوی جانب افغانستان را حمایت می‌کنند پس چرا این تأسیسات تخریب می‌شوند؟ کوتاه سخن اینکه، حضور نیروهای غربی، خروج شان، بلند بردن سطح نیروهای افغان و یا هم ضعف این نیروها به منافع ویژه‌ی کشورهای درگیر در افغانستان بستگی دارد. در چنین وضعیت، بستن پیمان با اینچنین دوستان به اصطلاح استراتژیک هیچ درد افغانستان را درمان نخواهد کرد. بهتر است افغانستان عوض اینکه در ائتلاف با کشورهای غربی شامل شود که باعث بروز اختلافات با کشورهای همسایه می‌شود، بهتر است که افغانستان با کشورهای همسایه به همسویی اهمیت قایل شود و از راه همگرایی منطقوی به امنیت و صلح دایمی دست یابد.

انتخابات ریاست جمهوری، مشکلات، چالش‌ها و راه‌های حل

احمد سعیدی، تحلیلگر مسائل سیاسی

مقدمه:

کشور عزیز ما افغانستان بسوی برهه مهم تاریخ خود در تغیر است که مثال با اهمیت آنرا در تاریخ کشور مان کم سراغ داریم. خروج قوای جامعه بین‌المللی، عدم تجهیز و تسلیح کامل قوت‌های امنیتی و دفاعی افغانی، موجودیت تهدیدات سیاسی، نظامی، اقتصادی و غیره کشور‌های منطقه، جنگ نیابتی در داخل کشور، اوج فساد اداری، نبود امنیت جان و مال هموطنان، بیرون نمودن عجلولانه سرمایه‌ها از کشور، پایین آمدن فوری عواید ملی، به درازا کشاندن چالش‌های سیاسی افغانستان با جامعه بین‌المللی خاصتاً در آستانه انتخابات ریاست جمهوری، امضا و عدم امضای توافقات امنیتی افغانستان و ایالات متحده امریکا و تشنج روی آن، همه مشکلات ملموس و محسوس‌یست که انتخابات ریاست جمهوری و رئیس‌جمهور آینده و حکومت آینده را به چالش می‌کشاند. با وجود این همه تهدیدات و مشکلات و مغلق بودن آن،

انتخابات ریاست جمهوری، روند انتخابات، تعدد کاندیدان، نقش مثبت و یا منفی کمیسیون مستقل انتخابات، مداخلات بیرونی، تقلب و تخلف در روند انتخابات، موافقت و عدم موافقت به نتایج انتخابات که در کشور های عقب مانده عواقب بدی در قبال داشته، رقابت های سیاسی کاندیدان که اکثراً بجای جذب به حذف یک دیگر متصل و بالاخره به منازعات تبدیل می گردد و در نهایت موقف مردم افغانستان در برابر تمامی این مشکلات و چالش ها که آینده معلق و پیچیده را در برابر شان قرار میدهد . بناً اگر دقیق نیندیشیم و تعمق به آن نوزیده و بجا قدم نگذاریم مردم و ملت خود را به سرنوشت نامیمون مواجه خواهیم ساخت که در آن صورت مسئولیت آن بدوش همین سیاسیون، دانشمندان، نخبه گان، جوانان و کسانی خواهد بود که بدون سنجش میخواهند به قدرت برسند.

مشکلات و پیچیده گی ها:

برای آنکه به این تهدیدات، مشکلات و پیچیده گی ها جواب مثبت و راه حل را جستجو نماییم منطقی خواهد بود تا این مشکلات و پیچیده گی ها را بر شماریم تا برای راه حل انتخابات ریاست جمهوری، مشکلات کاندیدان و رأی دهندگان جواب ارایه نماییم.

اول: امنیت

امنیت فکتور اساسی انتخابات عادلانه، شفاف، سراسری و انتخابات خوب برای کاندیدان و رأی دهنده گان است که متأسفانه با عدم آن هم کاندید ها و هم رأی دهنده گان مواجه اند . در موجودیت امنیت هم کاندیدان کمپاین خوب نموده میتوانند و هم رأی دهنده گان به دلخواه خود در انتخابات اشتراک نموده که این خود به شفافیت انتخابات و نظارت از آن کمک میکند.

دوم: قانون

در قانون اساسی و قانون انتخابات آنقدر کمی ها و کاستی های غیر قابل تطبیق وجود دارد که اگر خواسته باشیم بر خود عملی نماییم شاید هیچ کاندید حق کاندیداتوری را بدست نیاورد. بطور مثال هر کاندید باید حد اقل از 20 ولایت، نمبر کارت حمایت کننده گان و نشان انگشت شان را ثبت جدول کاندیداتوری نماید که به اساس محاسبات کمیسیون مستقل انتخابات نیز مجموعاً 27 کاندید در مرحله اول و 11 کاندید در لست نهایی این بخش قانون را نتوانسته بر خود عملی نمایند .

سوم: کمیسیون مستقل انتخابات

تجارب قبلی نمایانگر آنست که کمیسیون مستقل انتخابات هم در انتخابات شورای ملی و هم در انتخابات ریاست جمهوری غیر جانبدار نبوده اند. اینها هم در مرکز و هم در ولایات مداخلات آشکار داشته اند که تفصیل آن در اینجا بی ضرورت خواهد بود. دیده شود که مسئولین کمیسیون انتخابات فعلی چه موقف را اتخاذ خواهند نمود، مگر شواهد نمایانگر آنست که امکان دارد غیر جانبدار نخواهند بود.

چهارم: موسم و حالت جوی

شانزدهم حمل روز انتخابات است در مناطق کوهستانی افغانستان رفت و آمد به مراکز رأی دهی یکی از دشواری های روز انتخابات خواهد بود خصوصاً در حالیکه این مراکز در اکثر مناطق به فاصله های دور قرار دارد که مشارکت خوب مردم را تمثیل نخواهد کرد.

پنجم: تعدد کاندیدان و نبود برنامه ها

در حالیکه حدود سه ماه به روز انتخابات باقی مانده هیچ کدام از کاندیدان نتوانسته در محافل بزرگ و یا کوچک که با قانون تناقض نداشته باشد نکات اساسی برنامه ها، ساختار حکومت آینده و پالیسی های شانرا در رابطه به سیاست خارجی با جهانیان به مردم روشن سازند. آنچه تا امروز انجام داده اند گفته های متحد المالی است که مردم زیاد شنیده اند و غرض انجام آن کار عملی صورت نگرفته است. کار ابتکاری که مردم چشم براه آن است هیچ کاندید تا امروز نتوانسته پیشکش نماید. تعدد کاندیدان و انتخاب رأی دهنده گان چالش بزرگ دیگری برای رأی دهنده گان میباشد.

ششم: کمپاین انتخاباتی

قانون اساسی و قانون انتخابات برای کاندیدان قبل از تاریخ 16 حمل صرف دو ماه را مدت کمپاین انتخاباتی تعیین نموده اند که از تاریخ 15 دلو آغاز میگردد. ماه های دلو، جدی و حوت در تمام کشور و یا هم در اکثر بخش های کشور موسم سرد زمستان است که برای کمپاین انتخاباتی مساعد نمی باشد. مردم از برنامه ها و پروگرام های کاندیدان اطلاع کافی بدست آورده نمی توانند، امکانات تدویر محافل و گرد همایی ها وجود ندارد مردم چطور از برنامه ها و پروگرام های آینده کاندیدان مطلع شوند، در حالیکه کمپاین و ارایه برنامه ها برای موفقیت و عدم موفقیت کاندیدان در روند انتخابات نقش مهم و عمده دارد.

راه های حل مشکلات و چالش های موجود:

جامعه کشور عزیز ما افغانستان یک جامعه عنعنوی است، در اینجا فرهنگ خانواده گی، قرا و قصبیات و منطقوی مسلط است. اسلام دین 99 درصد مردم ماست. مطابق قانون اساسی دین دولت افغانستان جمهوری اسلام است. این دین شامل

عنعنات ما گردیده که سرکشی از آن عمل خلاف دین و فرهنگ ماست. مصلحت و تفاهم، حکم دین مقدس اسلام است که همه منازعات از طریق آن به وجه احسن حل و فصل میگردد. به همین دلیل ما برای راه حل مشکلات، چالش ها و مغلق بودن انتخابات ریاست جمهوری به منطق مصلحت، سه پیشنهاد را در این طرح پیشکش می نماییم.

اول:

برای پایین آوردن تعدد کاندید ها بر بنیاد برنامه ها و با در نظر داشت اصول اساسی و ضوابط، انصراف یک تعداد کاندیدان و در نهایت پشتیبانی از کاندیدان دیگر یکی از پیشنهادات است که ما امکانات آنرا کم می بینیم.

دوم:

در صورتیکه پیشنهاد فوق عملی نباشد، تیم سازی کاندیدان یکی از کار های اساسی است که در تشکیل آن طرفین موافقت شانرا خوبتر روشن نموده، سهولت های رأی دهی را مهیا و امکانات کار جمعی را در همه بخش ها مساعد میسازد.

سوم:

اگر دو پیشنهاد فوق عملی نباشد میشود همه کاندیدان بصورت انفرادی و یا ائتلاف های موجود به کمپاین انتخاباتی شان ادامه دهند مگر حتماً مطابق به شرایط و مقررات ذیل :

- 1- وضع مقررات اخلاقی فی ما بین همه کاندیدان
- 2- منع کلی اتهامات به هر یک از کاندیدان از جانب کاندیدان و کمپاین کننده گان شان
- 3- محترم شمردن کرامت و شخصیت کاندیدان ،هتک حرمت اشخاص خلاف قانون اساسی است
- 4- بر اساس قانون انتخابات، جلو گیری از مصارفات گزاف و توزیع پول
- 5- جلو گیری از تقلب و تخلف از جانب کاندیدان، حمایت کننده گان و حلقات شان
- 6- بر بنیاد مشروعیت، نتایج انتخابات مرحله اول یا دوم را پذیرفتن و به آن احترام گذاشتن
- 7- اساسات جذب را در عوض حذف قبولدار شدن که اگر در روند انتخابات از اتهامات جلو گیری شود و برای بد نامی یکی دیگر تلاش صورت نگیرد، کاندید برنده برای رقبای سیاسی خود در حکومت آینده جایگاه شانرا در نظر خواهد گرفت.

8- کاندید برنده باید حتماً رقبای سیاسی و کاندیدانی را که رأی نیاورده اند بر اساس معیار های ذیل در حکومت بگنجانند

الف : بعد از برنده گی انتخابات، تثبیت جایگاه به کاندید که رأی دوم را بدست آورده و تیم کاری شان مطابق به چارت تشکیلاتی ضمیمه یا مماثل آن با در نظرداشت دانش، تجربه و تخصص در حکومت آینده.

ب : به متباقی کاندیدان و تیم کاری شان که حد اقل 10 درصد آرای ریخته شده را بدست آورده باشند در تشکیلات ریاست جمهوری مطابق به چارت ضمیمه و یا حکومت جایگاه تثبیت گردد .

9- کاندید برنده و حکومت آینده باید بر بنیاد قانون با در نظرداشت امتیازات معنوی و مادی، عزت و حرمت رئیس جمهور و معاونین شانرا از هر دوره در نظر داشته و مطابق به قانون از مصئونیت شان نظارت نموده و در صورت ضرورت به نظریات شان در مسایل بزرگ ملی به مشوره تیم رهبری ریاست جمهوری مراجعه نمایند.

نتیجه:

اگر ما سنجش دقیق از مشکلات، چالش ها و معلق بودن انتخابات را داشته باشیم و برای حل و از بین بردن این مشکلات تفاهم مشترک داشته و مشکلات موجود را در توحید افکار جستجو و به عوض سوء نیت، حسن نیت خلق نماییم و در نتیجه حسن نیت، هدف ما از تشکیل نظام سیاسی دولت، به اساس مشارکت ملی باشد آرزومندیم که کاندیدان محترم و حمایت کننده گان شان پیشنهادات ما را مورد مطالعه دقیق قرار داده برای تقویه و غنا مندی آن با ما همکاری نمایند. پایان